

KAAKKO-SAFAN KANNANOTTO

Kannanotto lakimuutosten vaikutuksista rantarakentamiseen

Vuoden 2025 alusta voimaan tullut uusi rakentamislaki antaa vapauksia pienimittakaavaiselle rakentamiselle. Alle 30 m² ja 120 m³ kokoisen rakennuksen tai alle 50 m² katoksen rakentaminen ei vaadi rakentamislupaa.

Rakentamislain pykälässä 91 todetaan:

“Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava siitä, että rakennus suunnitellaan ja rakennetaan rakentamista koskevien säännösten ja määräysten sekä myönnetyn luvan mukaisesti. Rakentamishankkeeseen ryhtyvällä on oltava hankkeen vaativuuden mukaiset edellytykset sen toteuttamiseen. Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakentamishankkeessa on kelpoisuusvaatimukset täyttävät suunnittelijat ja että muillakin rakentamishankkeessa toimivilla on heidän tehtäviensä vaativuuden edellyttämä asiantuntemus ja ammattitaito.” Siksi on syytä palkata määräykset tunteva suunnittelija myös pienempiin, ilman rakennuslupaa rakennettaviin kohteisiin.

Yksityiseltä rakentajalta ei voida edellyttää laajaa tietämystä rakentamisen riskeistä. Mikäli talopaketteja kauppaavalla taholla ei ole intressiä opastaa kuinka rakennuspaikka tulee valita, on vaarana rakennuksen sijoittuminen epäedulliselle paikalle, mikä pahimmillaan johtaa rakennuksen purkamiseen. Rakennusvalvonnalla ei ole lain puitteissa mahdollisuutta puuttua asiaan, koska maankäyttöön liittyvät asiat on lakiuudistuksessa siirretty valmisteilla olevaan alueidenkäyttölakiin. Rakennusvalvonnan resurssien vähyyden seurauksena kaikkea rakentamista ei voida valvoa ja vastuu rakennushankkeen onnistumisesta on rakentajalla.

Rantamökkibuumin alkaessa 1960-luvulla ei heti herätty varjelemaan maisemaa. Elintason noustessa yhä kookkaampia rakennuksia alkoi nousta vesirajan läheisyyteen ja pienten saunojen tai venevajojen idylli alkoi särkyä. Vähitellen rantaan rakentamista alettiin kieltää mm.

kuntien rakennusjärjestyksillä ja se on yleensä huomioitu rantakaava-alueilla.

Rantarakentaminen on herkkä aihe. Asiasta käydään keskustelua yksityisen omistajan oikeudesta omaan kiinteistöön ja toisaalta yhteisten asioiden, kuten rantamaiseman varjelemisen sekä vesistön laadun turvaamisen välillä. Rakentamislaki antaa vapauksia. Rantarakentaminen helpottuu kaavoittamattomilla alueilla ja niillä rantakaava-alueilla, joissa kaavassa ei asiaan oteta kantaa. Joissain kunnissa rakentamista ohjaamaan on ehdotettu rannoille vihervyöhykkeitä, joilla pyritään varjelemaan rantaviivaa ja maisemaa.

Rantaviivan välittömään läheisyyteen rakentamisella on monia haittavaikutuksia. Valistunut rakentaja noudattaa lakiin kirjattua vaatimusta rakennuksen esteettisyydestä ja sijoittaa rakennuksen riittävälle etäisyydelle rantaviivasta. Kaikki eivät kuitenkaan osaa ottaa huomioon maiseman muuttumista. Keskeistä rantarakentamisessa on riittävä etäisyys rannasta, mikä mahdollistaa vaatimusten mukaisen jätevesien käsittelyn. Suomen arvokkaimpiin lukeutuva luonnonvara, järvimaisema ja tasapainoisesti sijoittuneet loma-asunnot, tulee olla meidän kaikkien tavoitteena.

Kaakkois-Suomen Arkkitehdit SAFA,
johtokunta

Kimmo Könönen
Tuija Mustonen
Maarit Pimiä
Leena Paju-Kivinen
Anne Mäkinen
Lumi Alastalo
Kimmo Hautamaa